

**Obehöriga
äga ej tillträde**

[SYSTEMTEXT]

Arbetsplats- kontroller

Byggföretagens undersökning av byggarbetsplatser 2023

”Det ska vara ordning och reda i alla led.”

Nu krävs verktyg för att bekämpa fusket.

Byggföretagen har nolltolerans mot alla former av medvetet fusk. Våra 4 000 medlemsföretag är de schyssta byggarna som går i bräsch för en attraktiv, sund och säker bransch. Därför behöver vi också vara seriösa i beskrivningen av bygg- och anläggningsbranschens skuggsidor.

Att mäta är att veta. Byggföretagen har under våren 2023 genomfört Sveriges överlägset största kontroll av byggarbetsplatser.

Vi har genomfört arbetsplatskontrollerna av två skäl. Dels för att få fram hårda fakta gällande förekomsten av arbetslivskriminalitet i vår bransch. Dels för att utifrån resultatet presentera åtgärder för att få bort kriminella företag som inte har i branschen att göra.

Bygg- och anläggningsbranschen har en hög grad av specialisering. Våra arbetsplatskontroller hjälper oss att se mönster och kartlägga avvikelser i hela entreprenörskedjan. Svaren bekräftar också att vår bransch har områden att jobba med.

Byggföretagen är särskilt bekymrade över problemen med arbetskraftsexploatering där i första hand utländska arbetskraft drabbas. Vi kommer aldrig acceptera att människor far illa av på grund av slarv, fusk eller rent brottsliga handlingar.

Men det är skillnad på byggare och byggare.

Merparten av resultaten i vår undersökning är väldigt positiva. Den stora majoriteten av Byggföretagens medlemsföretag bygger Sverige på schyssta grunder.

Våra medlemmar accepterar inte företag vars enda affärsidé är att runda lagar och regler. Därför måste berörda myndigheter nu ges rätt verktyg för att bekämpa fusket.

För att myndigheter ska kunna dela information med varandra krävs lättnader i sekretesslagstiftningen. Tillgängligheten till offentlig information måste öka och vara digital. Bättre samverkan med ID06, byggbranschens eget system för kontroll av vilka personer som befinner sig på arbetsplatsen, skulle bidra till arbetet för sund konkurrens i hela sektorn.

Det ska vara ordning och reda i alla led.

Catharina Elmsäter-Svärd,
vd Byggföretagen

Om undersökningen

Sund konkurrens är ett av Byggföretagens fem fokusområden. Vi kan aldrig acceptera att schyssta byggare slås ut av kriminella aktörer.

Nu har Byggföretagen genomfört Sveriges överlägset största kontroll av byggarbetsplatser. Det har vi gjort för att få fram fakta på hur det faktiskt ser ut när det gäller arbetslivskriminalitet på Sveriges byggarbetsplatser. För ska vi komma till rätta med problemen behöver vi komma bortom personliga upplevelser och subjektiva åsikter. Vi behöver veta hur nuläget faktiskt är. Först då kan vi ta fram konkreta åtgärdsförslag.

Byggföretagens arbetsplatsundersökning baseras på våra 100 största medlemsföretags byggprojekt där de är generalentreprenörer. Undersökningen består av såväl fysiska arbetsplatskontroller som digitala arbetsplatsanalyser, och genomfördes av det oberoende konsultföretaget Moxy ID, under perioden januari till april 2023.

Moxy ID

Moxy ID utför säkerhetsklassade analyser och kontroller av företag och bygg- arbetsplatser i syfte att förhindra arbetslivskriminalitet och främja sund konkurrens. Som enda företag är Moxy ID ackrediterad ID06-partner både för att utveckla applikationer och för att genomföra arbetsplatskontroller.

MOXY ID

Moxy ID:s egenutvecklade digitala verktyg möjliggör att inspektioner genomförs snabbare och enligt GDPR.

Fysiska arbetsplatskontroller

Arbetsplatskontroll är en fysisk inspektion genomförd av ett oberoende kontrollföretag. Syftet med kontrollerna är att ge ett helhetsgrepp på hur det ser ut på arbetsplatsen, fånga upp avvikelser och kunna ge återrapportering till huvudentreprenören som sedan kan vidta åtgärder.

Antal arbetsplatskontroller beställda av Byggföretagen

Genomförda fysiska arbetsplatskontroller	234
Fysiskt kontrollerade unika företag på arbetsplatsen	3 492
Fysiskt kontrollerade unika individer under arbetsplatskontroller	6 702

Om de fysiska arbetsplatskontrollerna

- Sammanlagt har 234 arbetsplatskontroller genomförts.
- På arbetsplatserna har totalt 3 492 företag och 6 702 individer kontrollerats.
- Vid arbetsplatskontrollerna har bland annat följande granskats:
 - Att alla har ett fungerande och korrekt utfärdat ID06-kort
 - Varje persons identitet på den kontrollerade byggarbetsplatsen, och att de har rätt att arbeta i Sverige
 - Att alla som ska vara inloggade i den elektroniska personalliggare är det
 - Vilket företag varje person på byggarbetsplatsen är ifrån
 - Att korrekt skyddsutrustning används
- De kontrollerade byggarbetsplatserna återfinns över hela landet, från Skåne till Norrbotten, och har varit av varierande storlek, från ett tiotal upp till 350 individer.
- Byggarbetsplatser från alla typer av verksamhetsgrenar i byggsektorn ingår i undersökningen.

Specialisering leder till många företag

Byggsektorn är genom sin höga grad av specialisering i stor utsträckning uppbyggd kring att olika företag befinner sig på ett byggprojekt och utför ett specifikt arbete. Ofta kallas dessa för underentreprenörer till den som har det övergripande ansvaret för byggprojektet, generalentreprenören. Det gör att det på en byggarbetsplats ofta finns många olika företag.

Arbetsstillstånd

99,94%

Andel individer med giltigt arbetsstillstånd (6 698 av 6 702)

- Den absoluta majoriteten av alla individer som verkar på våra medlemmars byggarbetsplatser har arbetsstillstånd. Endast fyra individer, motsvarande 0,06%, konstaterades vara verksamma på arbetsplatsen utan arbetsstillstånd.
- Merparten av alla de individer och företag som återfinns på Byggföretagens medlemmars arbetsplatser har svenskt personnummer (89,82%) och av företagen är (97,31%) registrerade i Sverige.
- Ett flertal av de kontrollerade individerna med svenskt personnummer har fått det via ett så kallat Skatteverks-ID. Det är en godkänd svensk identitetshandling som utländska medborgare kan få. När de erhåller det får de också ett svenskt personnummer.

Arbetsstillstånd:

En individ som inte kommer från ett EU eller EES-land behöver ha ett arbetsstillstånd för att få arbeta i Sverige. Arbetsstillståndet kan fås på flera olika sätt, bland annat genom tillfälligt eller permanent uppehållstillstånd. Ifall en individ arbetar i Sverige utan arbetsstillstånd kan företag där individen arbetar straffas genom böter eller särskilda avgifter. För att granska om någon har arbetsstillstånd krävs individuell kontroll av ett antal dokument samt direktkontakt med Migrationsverket. Dessutom kan arbetsstillstånd dras in eller bli inaktuella.

99,94%

Individer med arbetsstillstånd

0,06%

Individer utan arbetsstillstånd
0,06%

Utstationering

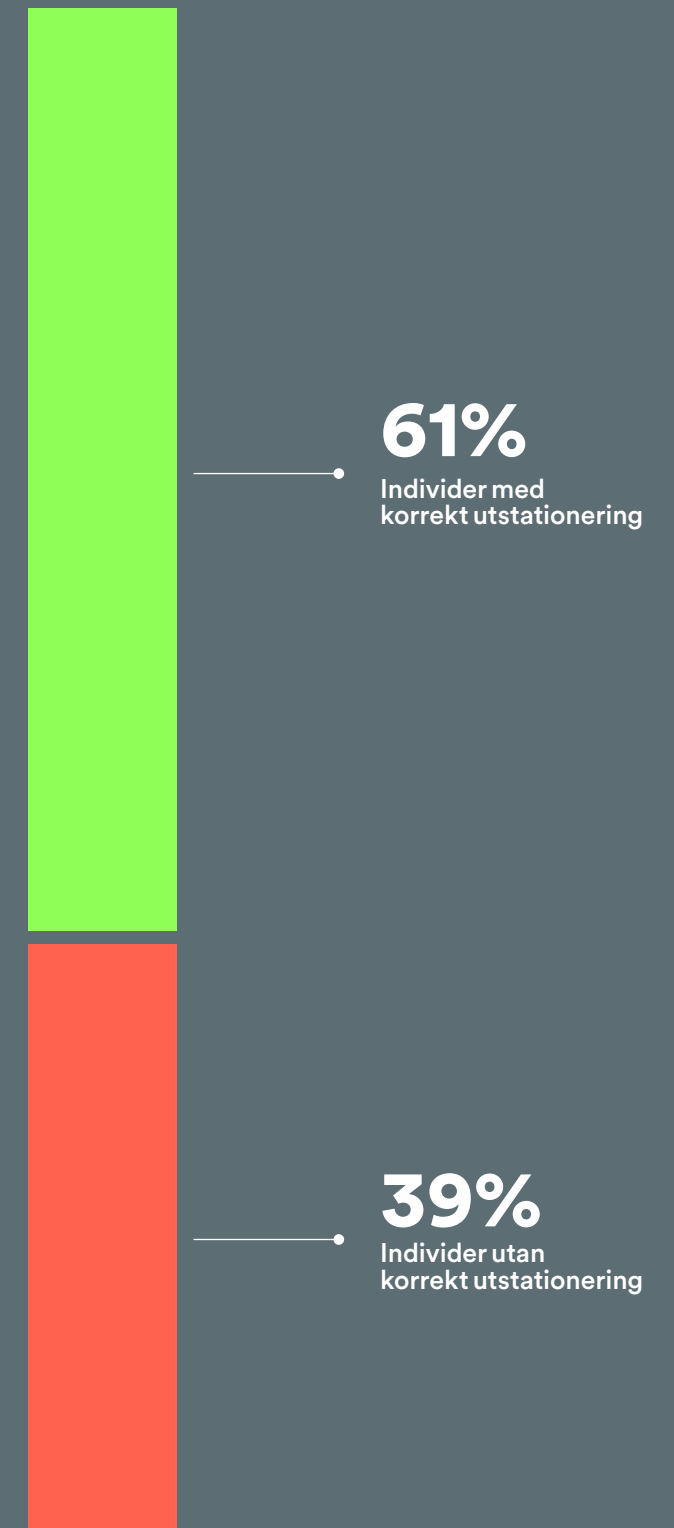
61%

Antal individer med korrekt utstationering (381 av 624)

- Det var ca 9 % av alla som arbetar på de kontrollerade byggarbetsplatserna som ska vara utstationerade (624 / 6702)
- Ca 3,6 % av alla som arbetar på de kontrollerade byggarbetsplatserna är felaktigt utstationerade (243 / 6702)

Utstationering:

För att ett utländskt företag ska kunna låta anställda arbeta i Sverige behöver företaget registrera vilka individer som ska arbeta i Sverige, på vilken arbetsplats de ska göra det och under vilket tidsspann de kommer vara här. Registreringen ska ske i Arbetsmiljöverkets Utstationeringsregister. Detta är viktigt eftersom utländsk arbetskraft bara får arbeta i Sverige under en begränsad tid enligt sitt hemlands löne- och förmånsvillkor. Om de arbetar här en längre tid ska det arbete de utför i Sverige gälla under svenska kollektivavtal. Varje gång en individ byter byggarbetsplats i Sverige ska utstationeringsregistret uppdateras.

Personlig skyddsutrustning

93,5%

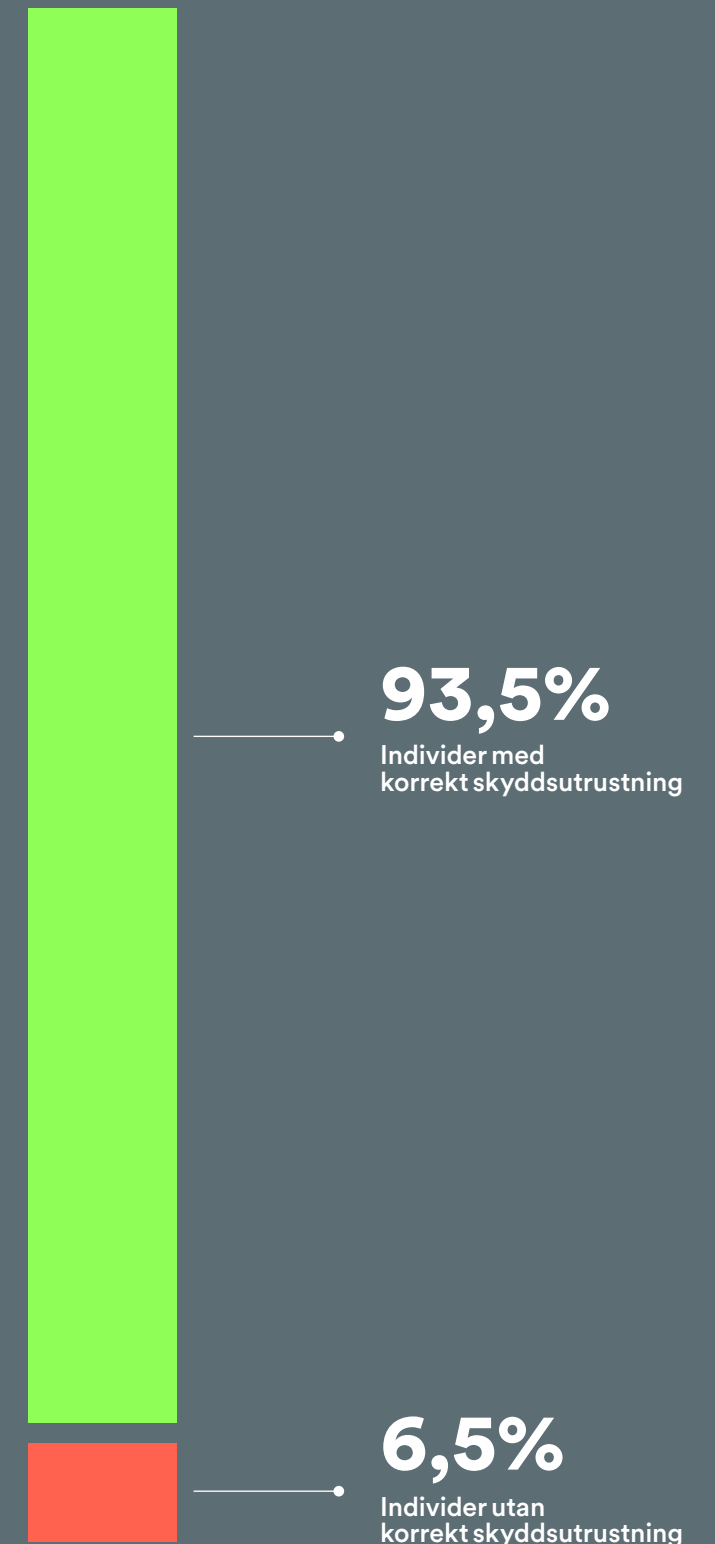
Antal individer med korrekt skyddsutrustning (6 259 av 6 702)

- Den vanligaste förseelsen vid kontroll av personlig skyddsutrustning är att hakremmen ej är knäppt
- Det är vanligare med felaktigheter i den personliga skyddsutrustningen i nyproduktionsprojekt av bostadshus. Det beror på att det kan vara svårare att motivera skyddsutrustning när någon arbetar i ”ett nästan färdigt hus”
- Alla medarbetare hos Byggföretagens medlemsföretag behöver sedan ungefär ett år tillbaka genomgå en digital utbildning om Arbetsmiljö och säkerhet. Den heter Safe Construction Training. Vi har kontrollerat detta och vi ser att den redan har fått ett stort genomslag med en stor majoritet som har genomfört utbildningen.

Personlig skyddsutrustning:

Som personlig skyddsutrustning räknas materiel som används av en enskild person och som man har på sig eller håller som skydd, så som t.ex. hjälm, ögon- och hörselskydd, skyddshandskar och skyddsskor.

Flera av de kontrollerade företag har striktare regler för skyddsutrustning än vad som krävs av lagen. Därför varierar det också vad som kontrolleras mellan företagen. Detta kan också ge upphov till brister, då underentreprenörer arbetar hos olika företag med olika regler.

ID06-kort

98%

Andel individer med giltigt ID06-kort (6 568 av 6 702)

- *Det absoluta majoriteten individer innehar ett korrekt utställt ID06-kort.*
- *ID06 är mycket väl implementerat i byggbranschen.*
- *Undersökningen fann inga individer med ID06-kort utställt på annan individ än kortinnehavaren samt inga fall av förfalskade ID06-kort.*

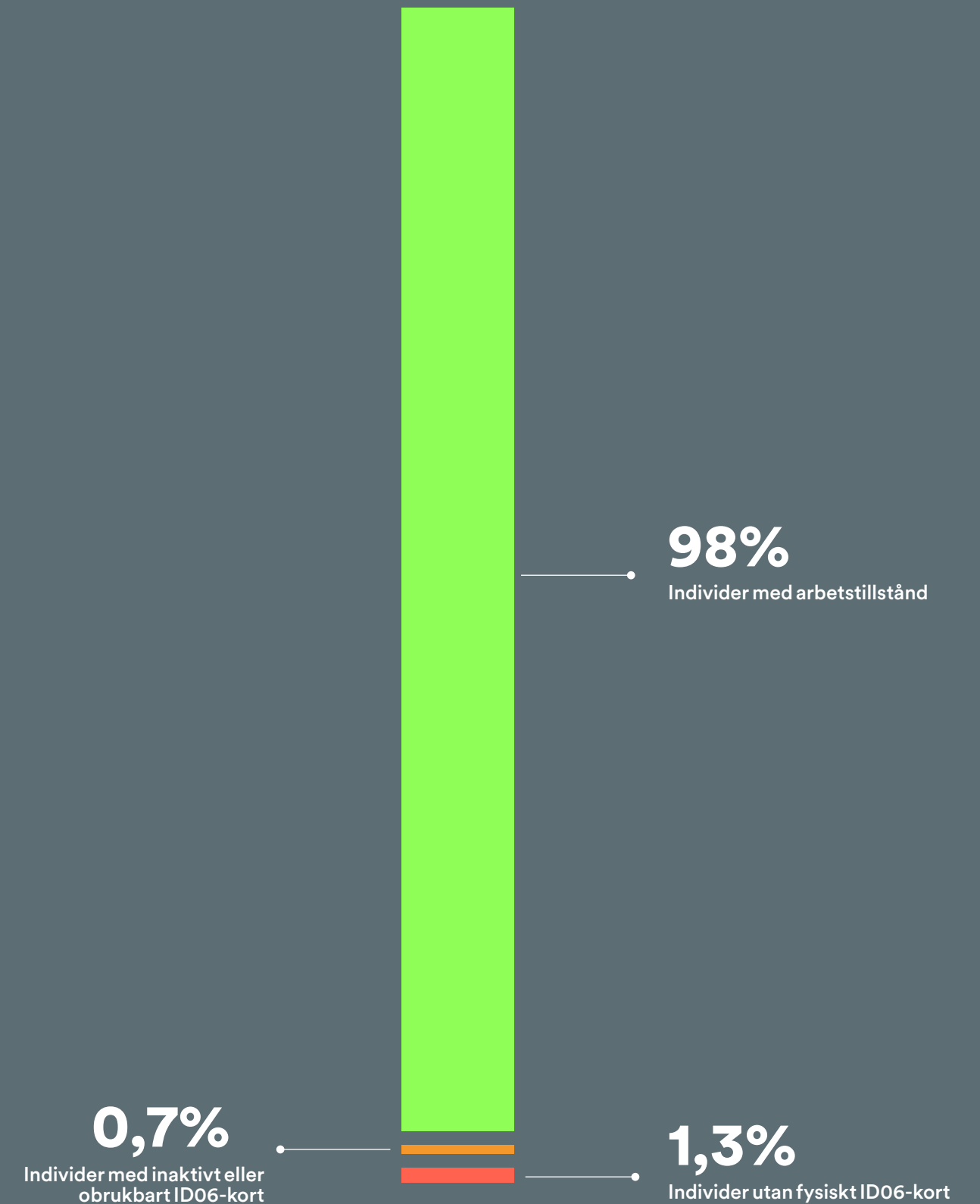

ID06

ID06-kort

ID06 är byggbranschens eget system för kontroll av vilka personer som befinner sig på arbetsplatsen. Systemet lanserades 2006 av Byggföretagen i syfte att främja sund konkurrens och säkra arbetsplatser. Sedan dess har verksamheten vuxit och från 2016 blev ID06 AB ett fristående, icke vinstutdelande bolag och drivs av en bred uppslutning av bransch- och arbetsgivarorganisationer inom sektorn.

Medlemmar i Byggföretagen har krav på sig att använda ID06.

Digitala arbetsplatsanalyser

Arbetsplatsanalys är en digital kontroll genomförd av ett oberoende kontrollföretag. Syftet med analysen är att se mönster och kartlägga avvikelser hos de entreprenörer som befinner sig på ett byggprojekt.

Antal arbetsplatsanalys beställda av Byggföretagen

Antal företag totalt	19 608
Varav företag med Svensk bolagsform	19 058
Varav företag med icke-svensk bolagsform	550
Antal individer	122 286
Varav individer med svenskt personnummer	109 275
Varav individer med icke-svenskt personnummer	13 011

Om de digitala arbetsplatsanalyserna

- Den digitala analysen har gjorts med information från närvaroliggaren och andra digitala källor.
- Sammanlagt har 19 608 företag analyserats. Av dessa har 97 procent, motsvarande 19 058 företag, haft svensk bolagsform.
- Sammanlagt ingår 122 286 individer i den digitala analysen. Av dessa har 89 procent, motsvarande 109 275 personer, haft svenskt personnummer.
- Analysen innefattar närvaroliggare från olika typer av arbetsplatser avseende geografi, storlek samt projektfas.

Analysen täcker stora delar av branschen

Byggbranschen består av sammanlagt av cirka 117 000 företag (2021) med cirka 300 000 verksamma individer. Det gör att Byggföretagens analys täcker cirka 17% av företagen och 40% av individerna i branschen.

Loggindex

82%

Andel av alla på de kontrollerade byggarbetsplatserna som loggar in- och ut korrekt.

Loggindex

Sedan 2016 är det krav på att alla större byggprojekt ska ha en elektronisk personalliggare. Loggindex visar hur bra alla individer på en arbetsplats är att följa Skatteförfarandelagsstiftningen i den elektroniska personalliggaren, dvs att logga in och ut över tid.

Loggindex letar efter:

- händelse som borde inträffa, exempelvis har man loggat in bör man logga ut
- händelser som inträffar i felordning, det är t.ex. fel att först logga ut.

Det ger ett värde mellan 50 % och 100 %. Ifall en individ endast loggar in en arbetsdag blir värdet 50 %. Om samma individ nästa dag lyckas logga in och ut korrekt blir värdet 100 % vilket betyder att loggningarna är helt korrekta.

Genom att titta på alla individer anonymt på en arbetsplats får vi fram ett snittvärde.

Vi finns över hela Sverige!

Byggföretagen är bransch- och arbetsgivarorganisationen för seriösa bygg-, anläggnings- och specialföretag verksamma på den svenska byggmarknaden.

Våra kontor finns från norr till söder och ger medlemmar lokal tillgänglighet och service.

Byggföretagen kansli

Adress Box 5054,
102 42 Stockholm
Telefon: 08-698 58 00
Fax: 08-698 59 00
Mail: info@byggforetagen.se
Webb: www.byggforetagen.se

